

YTHS-vaikuttamisen linjapaperi

Visiomme YTHS:stä

Opiskelijoiden terveydenhuolto on opiskelijoille tasavertaista, saavutettavaa ja tarpeita vastaavaa. YTHS:n toimintaa kehitetään AMK-opiskelijoiden tarpeita vastaavaksi systemaattisesti sekä alueellisesti että valtakunnallisesti yhdessä opiskelijoiden, opiskelijakuntien ja SAMOKin kanssa. Opiskelijakunnat ovat aktiivinen osa paikallista opiskeluyhteistyötä. YTHS on julkisesti rahoitettu ja sen riittävät resurssit on turvattu palvelujen laadun varmistamiseksi.

Opiskelijaedustajat nähdään tärkeänä osana organisaatiota ja edustajien perehdyttämiseen ja kouluttamiseen panostetaan. Opiskelijaedustajat tunnistavat oman roolinsa ja tunnustavat sen merkityksellisyyden osana YTHS:n kehittämistä.

YTHS:n kehittämistyön tavoite on mahdollisimman hyvät ja toimivat palvelut korkeakouluopiskelijoille. Ennaltaehkäisevät palvelut ja hyvinvoinnin tukeminen ovat näkyvä osa YTHS:n toimintaa. YTHS:n palveluverkko kattaa koko Suomen ja yhteistyötä opiskelijakuntien, ja ammattikorkeakoulujen sekä muiden sidosryhmien kanssa tehdään aktiivisesti paikallistasolta valtakunnalliselle tasolle.

Opiskelijaedustajat

Opiskelijat ovat edustettuina kaikilla YTHS:n organisaatiotasolla: valtakunnallisessa opiskelijaraadissa, alueellisissa johtokunnissa sekä valtuuskunnassa. Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry nimeää edustajan YTHS:n hallitukseen. SAMOK nimeää valtuuskuntaan seitsemän opiskelijakuntien edustajaa kahden vuoden välein.

Opiskelijaedustajat tuovat organisaatioon asiantuntijuuden opiskelijuudesta ja sitä kautta YTHS:n asiakasryhmistä. Opiskelijaedustajien valinnassa ja edustajapaikkojen jakautumisessa pyritään huomioimaan sekä alueellisuus että edustajien moninaisuus. Opiskelijoiden edustaminen YTHS:n organisaatiossa mahdollistaa opiskelijälähtöisen toiminnan ja sen kehittämisen.

Tavoitteet:

- Alueellisten johtokuntien opiskelijaedustajien määrää lisätään, jotta alueen opiskelijakunnat ovat edustettuina. Mikäli kaikkia alueen opiskelijakuntia ei voida ottaa johtokuntiin varsinaisiksi jäseniksi, tulee kaikilla opiskelijakunnilla olla puhe- ja läsnäolo-oikeus johtokunnan kokouksissa.
- Opiskelijaedustajatoimintaa kehitetään mahdolliseksi myös kansainvälisille opiskelijoille

- SAMOK, opiskelijakunnat ja YTHS määrittelevät ja kehittävät perehdytys- ja koulutusmallin opiskelijaedustajille.
- Määrittellään tavoitteet, vastuut ja velvollisuudet opiskelijaedustajille eri toimielimissä yhdessä opiskelijakuntien ja opiskelijaedustajien kanssa.
- YTHS järjestää myös alueellista perehdytystä opiskelijaedustajille ja opiskelijakunnille.
- Mahdollistetaan opiskelijaedustajien keskinäinen vuoropuhelu ja hyvien käytäntöjen jakaminen.

YTHS:n palveluverkko ja palvelupisteet

YTHS:llä on kattava palveluverkko, joka palvelee kaikkia korkeakouluopiskelijoita yhdenvertaisesti eri puolilla maata. Palveluverkko koostuu YTHS:n omista palvelupisteistä sekä yhteistyökumppanien palvelupisteistä. Erityyppisten palvelupisteiden tarkoitus on taata toimivat, riittävät ja tasapuoliset mahdollisuudet hoitoon pääsulle. Lähivastaanottopalveluiden lisäksi opiskelijoille on tarjolla valtakunnalliset digitaaliset etä- ja asiointipalvelut.

Tavoitteet:

- YTHS:n palveluverkon toimivuutta ja palveluiden saatavuutta sekä saavutettavuutta tarkastellaan ja kehitetään aktiivisesti huomioiden AMK-opiskelijoiden vaihtelevat elämäntilanteet ja erilaiset opiskelumuodot, kuten verkko-opinnot ja monimuotototeutus.
- Opiskelijoita tiedotetaan mahdollisuudesta hakea Kelan matkakorvausta palvelupisteisiin kulkemisesta aiheutuviin kustannuksiin.
- Tarkastellaan yhteistyökumppanien palvelupisteiden käyttöastetta ja arvioidaan palvelupisteiden käyttöoikeuksien päivittämistarvetta.
- Palvelupisteiden esteettömyyttä arvioidaan säännöllisesti ja aktiivisesti, etenkin uusien palvelupisteiden kohdalla.
- Uusien palvelupisteiden opasteet ja saapumisohteet palvelupisteille tehdään selkeiksi ja saavutettaviksi. Opasteet ja ohjeistukset tarkastetaan säännöllisesti yhdessä opiskelijoiden kanssa.

YTHS:n palvelut

YTHS tuottaa korkeakouluopiskelijoille opiskeluterveydenhuollon edellyttämät, perusterveydenhuollon tasoiset palvelut. Palveluiden toteutuksessa keskeistä on palveluiden nopea saatavuus, saavutettavuus sekä yhdenvertaiset palvelut paikkakunnasta riippumatta. YTHS:n palvelut kattavat sekä terveyden- ja sairaanhoidon että opiskelukyvyyn edistämisen ja opiskeluyhteisötyön.

Tavoitteet:

- Palveluiden kehittämisessä etusijalla on korkeakouluopiskelijoiden yhdenvertaisuus.
- YTHS on varautunut ruuhkiin niin, että jonoja pystytään purkamaan tehokkaasti. Palvelujen ruuhkautumisesta tiedotetaan opiskelijoille.
- Opiskelijan tulee päästä hoidon tarpeen arvioon välittömästi tai sen viivästyessä kuitenkin saman päivän aikana.

- Mielenterveyden häiriöihin tulee saada nopeasti apua niin, että hoidon tarve arvioidaan välittömästi apua haettaessa ja hoito alkaa viikon kuluessa, tai hoitomuodon ollessa psykoterapia, korkeintaan kuukauden sisällä.
- YTHS:n vastuutiimien toimintaa kehitetään niin, että vastuutiimeissä on riittävästi tietoa sen vastuulle kuuluvista opiskelijoista ja näiden opiskelualojen erityispiirteistä.
- YTHS laatii selkeät periaatteet siitä, milloin suositellaan hoidon toteutusta etävastaanotolla ja milloin lähivastaanottona. Opiskelijalla on oltava mahdollisuus pyytää kumpaa tahansa, mikäli se on hoidon toteuttamisen kannalta mahdollista.
- YTHS kehittää mobiilisovelluksen, joka tukee opiskelijan hyvinvointia ja hoidon toteutumista.
- YTHS kehittää jatkuvasti digitaalisia palveluitaan sekä toimintatapojaan etävastaanottojen toteutuksessa.
- YTHS:llä tulee olla kattava valikoima mielenterveyspalveluita sisältäen yksilöterapian, ryhmämuotoisen toiminnan, verkkokurssit ja itsehoito-ohjelmat.
- Potilasvakuutuslakia muutetaan niin, että YTHS:n digi- ja etäpalvelut voivat olla opiskelijan käytettävissä myös opiskelijan oleskellessa ulkomailla.
- YTHS varmistaa palveluidensa olevan aidosti kolmikielisesti saavutettavia.

Yhteistyö

YTHS ja opiskelijakunnat tekevät aktiivista yhteistyötä matalalla kynnyksellä. Tapaamisia järjestetään alueella säännöllisesti opiskelijoiden, korkeakoulun, YTHS:n ja sidosryhmien kanssa. Yhteistyön tarkoitus on antaa tilaa keskustelulle ja mahdollistaa hyvien käytäntöjen jakaminen.

Tavoitteet:

- Opiskelijat ovat tiiviisti mukana YTHS:n kehittämisessä. Opiskelijakunnille ja opiskelijaedustajille jaetaan ajoissa tietoa YTHS:n tulevista tapahtumista, kampanjoista, kyselyistä, selvityksistä ja muista opiskelijoihin vaikuttavista asioista.
- Yhteistyön tekemisen tavoille on valtakunnallinen, yhdenmukainen perustaso, mutta paikallisesti toimintaa voidaan muokata toimijoiden tarpeita vastaavaksi.
- Toimivan yhteistyön takaamiseksi opiskelijoilla on riittävä edustus kaikissa alueellisissa toimielimissä.
- YTHS osallistuu opiskelijakunnan ja opiskelijajärjestöjen järjestämiin tapahtumiin ja kampanjoihin.
- YTHS hyödyntää opiskelijakuntia kerätessään opiskelijoilta palautetta palveluistaan.
- YTHS laatii selkeät kuvaukset eri toimielimistään, niiden toiminnasta ja tavoitteista, jotta opiskelijakuntien on helppo löytää tehtäviin sopivia opiskelijaedustajia.
- YTHS:n uutta henkilöstöä perehdytettäessä kerrotaan alueen opiskelijakunnista ja näiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä.
- Ammattikorkeakoulut tekevät aktiivista yhteistyötä YTHS:n kanssa ja viestivät säännöllisesti opiskelijoille YTHS:n ajankohtaisista asioista. Ammattikorkeakouluilla tulee olla nimettynä vastuuhenkilöt YTHS:n kanssa tehtävää yhteistyötä ja viestintää varten.

Viestintä

YTHS viestii vaikuttavasti ja suunnitelmallisesti. Viestintää toteutetaan ymmärrettävästi ja monikanavaisesti viestintäsuunnitelman mukaisesti. Viestinnän avoimuutta korostetaan. YTHS viestii muuttuvista asioista joustavasti ja ajankohtaisesti.

Tavoitteet:

- Kehitetään YTHS:n viestintää opiskelijakuntia hyödyntäen ja yhdessä heidän kanssa.
- Opiskelijoille tarkoitettua viestintää kehitetään kolmekieliseksi sekä valtakunnallisesti että paikallisesti.
- Viestintävastuut on selkeästi määritelty YTHS:n, opiskelijakuntien sekä ammattikorkeakoulujen välillä.
- Matalan kynnyksen yhteistyötä tehdään myös viestintään liittyen (kampanjat, infomateriaalit).
- YTHS:n palveluista viestimisessä hyödynnetään monipuolisesti eri muotoja ja kanavia. Esimerkiksi videomuotoiset palveluesittelyt.
- Opiskelijakunnille toteutetaan materiaalipankki, josta löytyy opiskelijoille viestittävät asiat.
- YTHS:n organisaation kuulumisia viestitään aktiivisesti opiskelijakunnille.

YTHS:n rahoitus ja opiskelijoiden terveydenhoitomaksu

Laki korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta määrittää YTHS:n rahoituksesta seuraavaa: YTHS:n rahoitus koostuu opiskelijoiden maksamista terveydenhoitomaksuista sekä valtion maksamasta osuudesta. Valtion osuudella rahoitetaan 77 % ja opiskelijoiden terveydenhoitomaksuilla 23 % kuluista. Tämän perusosuuden lisäksi valtion velvollisuus on vastata siitä, että äkillisissä ja ennakoimattomissa tilanteissa rahoitus turvataan.

Tavoitteet:

- Opiskeluterveydenhuollon ja terveydenhoitomaksun kehittämisessä tehdään aktiivista yhteistyötä Kelan kanssa valtakunnallisella tasolla.
- Terveydenhoitomaksun maksuvelvollisuudesta ilmoitetaan opiskelijalle joko laskulla tai muulla henkilökohtaisella ilmoituksella.
- YTHS on jatkossakin osa julkisrahoitteista terveydenhuoltojärjestelmää ja sen riittävä rahoitus on turvattu.
- Seurataan YTHS:n rahoituksen kehitystä ja tarvittaessa vaikutetaan siihen, että opiskelijoiden osuudelle määritetään euromääräinen maksukatto niin, että opiskelijan vuosittainen maksu ei voi nousta yli 10 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Yhteiskunta ja YTHS

Tekeillä oleva sote- ja maakuntauudistus kokoaa terveydenhuollon palvelut kuntia suuremmille toimijoille. YTHS:n palvelut järjestetään kuitenkin edelleen valtakunnallisesti erikseen. Opiskeluterveydenhuoltoa tulee edelleen kehittää itsenäisenä kokonaisuutena, mutta sen on oltava

kiinteä osa terveyspalvelujärjestelmää: muussa tapauksessa on vaarana, että opiskeluterveydenhuolto eriytyy liikaa ja palvelupolut eivät ole opiskelijoille toimivia.

Tavoitteet:

- YTHS:n ja muun terveydenhuollon välinen yhteistyö sekä toimivat ja nopeat hoitopolut on turvattu. Nykyisellään esimerkiksi psykiatriseen erikoissairaanhoidon pääsyä joutuu odottamaan liian pitkiä aikoja.
- Suomessa otetaan käyttöön terapiatakuu, joka mahdollistaa nopean psykoterapian aloittamisen silloin, kun hoitomuotona on psykoterapia.
- Väestön hyvinvointi- ja terveyseroja kavennetaan aktiivisesti. Terveystarkastukset ja terveysneuvonta turvataan myös opintojen ja työelämän ulkopuolella oleville nuorille.
- Opiskelijaterveysneuvottelu on toimintamalli, jossa yhteistyössä korkeakoulun opinto-ohjaaja tai muu opiskelijan lähin ohjaaja, YTHS:n opiskelijan terveydenhoitaja, sairaanhoitaja tai lääkäri ja opiskelija keskustelevat opiskelijalle tarpeellisista henkilökohtaisista tarpeista opintoihin sujuvan palaamisen mahdollistamiseksi. Neuvottelumallia voi hyödyntää erityisesti silloin, kun opiskelija palaa sairauslomalta opintoihin tai opinnoissa on muusta syystä ollut tauko. Tulevaisuudessa opiskelijaterveyden neuvottelumallia tarjotaan lähtökohtaisesti opiskelijalle, kun se nähdään tarpeelliseksi.
- YTHS ja opiskelijat tekevät yhteistyötä erityisesti opiskelijoita koskevissa terveydenhuollon kysymyksissä. Esimerkiksi maksuttoman ehkäisyn kokeilu YTHS:n kanssa kuluvan hallituskauden loppupuolella.